

Anti-choice versus Pro-choice

Ultra-konzervativní a liberální trendy
v gynekologické praxi

Mgr. MUDr. Jan Greguš

Tímto prohlašuji, že nejsem ve střetu zájmů.

Úvod

2015 návrh zákona poslanců Štefana Kuffy, Mariána Kvasničky a Josefa Mikloška na zákaz interrupcí a asistované reprodukce (IVF, ET, PGD, surogátní mateřství)

2021 nedostupnost interrupcí v mnoha slovenských nemocnicích a regionech – výhrada ve svědomí uplatňovaná ne jednotlivci, ale celými zdravotnickými zařízeními

Tyto iniciativy

- v současné době bohužel časté
- na národní i evropské úrovni
úspěšné zejména Rusko, Polsko, Španělsko (anti-interrupční, anti-genderové, homofobní)
- tyto iniciativy někdy místní
ale často mezinárodní hráči – Agenda Evropy (AE); Tradice, rodina a majetek (TFP), ad.

Agenda Evropy

- pan-evropská ultra-konzervativní křesťanská organizace
- každoroční neveřejné summity v hlavních evropských městech
- 100-150 jednotlivců a organizací ze 30 evropských států

- 2013 vznik + vydání jejich manifestu *Obnova Přirozeného řádu*
- 2018 odhalení – Evropské parlamentní fórum pro sexuální a reprodukční práva

Agenda Evropy

Snaha o:

- zvrácení pokroku v oblasti práv LGBT+ komunity či ženských práv na svobodnou volbu
- omezení přístupu až úplný zákaz antikoncepce
- zákaz sterilizace, interrupce, asistované reprodukce, prenatální diagnostiky
- zrušení jednotné sexuální výchovy i ztížení rozvodů
- re-kriminalizace sexu mezi osobami stejného pohlaví

Tyto iniciativy

- nejen v evropských zemích
- časté a úspěšné v mnoha státech USA
nejnověji *Texas Heartbeat Act*

Co mají tyto iniciativy společné? Snahu o: (1) ochranu „přirozenosti“ a (2) postoj „pro-life“

- ochrana „přirozenosti“ spočívá v ochraně rodiny (exklusivně tradiční, patriarchální, heterosexuální)
- dále v ochraně náboženské svobody (postavení náboženské víry, konkrétně křesťanské, nad zákony)

Falešná dichotomie

~~Pro-life versus Pro-choice~~

Anti-choice versus Pro-choice

Pro-life = Anti-choice

- zatímco pozice pro-choice není apriori proti životu, pozice pro-life je apriori proti volbě

Pro-choice \neq anti-life, ale Pro-life = anti-choice

- zastánce pozice pro-choice umožňuje sobě i druhým volit těhotenství zachovat nebo ho přerušit
- zastánce pozice anti-choice vnucuje (sobě, ale především) druhým nutnost těhotenství zachovat

**zatímco pozice pro-choice nechává volbu na každém jednotlivci
pozice anti-choice vnucuje sama sebe všem, je tedy totalitaristická**

Aspekty Anti-choice – důsledky

„There is no such a thing as banning abortion, there is only banning safe abortion.“

- Richard Grossman

- zákaz interrupcí problém neřeší, naopak, způsobuje další
- zákaz interrupcí přesouvá interrupce do ilegality se všemi s tím souvisejícími důsledky (akutní trauma, šok, akutní a chronické infekce, následné reprodukční problémy, úmrtí ženy)
- a dostává nás tak na úroveň rozvojových zemí, které se snaží dosáhnout naší úrovně

Aspekty Anti-choice – nedůslednost

„The most effective way to reduce abortion rates is to prevent unintended pregnancies by improving access to consistent, effective, and affordable contraception.“

- The American College of Obstetricians and Gynecologists

- často ti, kteří jsou horliví pro zákaz interrupcí (v duchu svého „pro-life“ postoje), jsou stejně horliví i pro zákaz (moderní) antikoncepce – přitom (moderní) antikoncepce nejlepší prevencí interrupcí
- nebylo by moudřejší revidovat zpátečnický pohled na antikoncepci místo pokusu o zákaz interrupcí?

Aspekty Anti-choice – pokrytectví

„The only moral abortion is my abortion.“

- Joyce Arthur

- Joyce Arthur, americká feministka, spisovatelka a pro-choice aktivista
- vydala v roce 2000 práci výše uvedeného názvu, podtitul *„When the anti-choice choose“*
- sbírka interview s poskytovateli interrupcí v Severní Americe, Evropě i Austrálii ale i s ženami, které interrupce podstoupily, ať už z tábora pro-choice či „pro-life“
- ukazuje pokrytectví žen, které využily možnost interrupcí ve svém případě, ale tuto možnost i nadále považují za špatnou a nadále pokračují ve svých „pro-life“ taženích

Aspekty Anti-choice – anti-life počínání

„Abortion is not a cerebral or a reproductive issue. Abortion is a matter of the heart. For until one understands the heart of woman, nothing else about abortion makes any sense at all.“

- George Tiller

- George Tiller, americký lékař (Kansas), poskytovatel interrupcí
- v roce 1986 na jeho kliniku proveden bombový útok
- v roce 1993 byl postřelen do obou paží „pro-life“ aktivistkou Shelley Shannon
- v roce 2009 byl zastřelen ránou do hlavy „pro-life“ aktivistou Scottem Roederem (během ranní nedělní mše v kostele ve Wichita, kde pomáhal jako „ministrant“)

Aspekty Anti-choice – neznalost Bible

„Když se muži budou rvát a udeří těhotnou ženu, takže potratí, ale nepříjde o život, musí pachatel zaplatit pokutu, jakou mu uloží muž té ženy; odevzdá ji prostřednictvím rozhodčích.“

- Exodus 21:22

- jediná pasáž v celé Bibli zmiňující situaci vedoucí k potratu
- pasáž lze chápat, jako že její těhotenství bylo chtěné a byla omylem zraněna, tedy za to trest
- není zde (ani nikde jinde) žádná zmínka o plodu
- jediná možná interpretace je, že Bible nezakazuje interrupce
- lze si jen přát, aby se ti, kteří se dovolávají authority Bible, si tuto knihu důkladně pročetli

Rozhodnutí o interrupci

- hluboce osobní lidské rozhodnutí
- těžké samo o sobě
- nemělo by být institucionálně komplikováno nutností složitě hledat zdravotnické zařízení natož znemožněno zákonem, ba dokonce trestáno

Pakliže se žena sama, dobrovolně, bez nátlaku pro interrupci rozhodne a my ho odmítáme, kde je naše tolik proklamované milosrdenství?

- naše milosrdenství by mělo být vůči ženě, ne vůči plodu, o kterém ani Bible nehovoří

„Pro-life“ = Anti-women

- snaha kontrolovat ženy, jejich těla, reprodukční orgány, jejich životy
- kdo legislativní návrhy podává, kdo antikoncepci a interrupci zakazuje?
– muži (politici, náboženští představitelé) chtějící rozhodovat o ženách
- „pro-life“ je tak často ve svém důsledku vyjádřením pro-power (jde o moc)

„Let’s hope Europe’s women act decisively to quell this attack on their rights.“

- Jane O’Sullivan

CAVE: Pro-choice \neq Anti-children

- někdo by mohl přijít s touto úvahou:
pakliže „pro-life“ = anti-women, potom pro-choice = anti-children
- tato úvaha je mylná, protože pro-choice = pro-children, ale děti chtěné a plánované maximálně lze říci, že pro-choice = anti-unwanted/unintended children
- na tomto místě je třeba říct, že dle současných mezinárodních úmluv:
 - (1) každé těhotenství by mělo být chtěné a plánované
 - (2) každé dítě by mělo být chtěné dítě
 - (3) je základní dětské právo narodit se do rodiny, které ho chce a která je na něj připravena

Moudrá slova

„Lidé v rozvojovém světě by si přáli, aby mohli mít a nosit boty tak jako máme my, tady v rozvinutém světě.“

- Ivan Huvar

- z naší kuloární diskuze o domácích porodech
- toto lze převést i na bezpečné, legální a dostupné interrupce

Myšlenky k zamyšlení

Poslední dobou se u nás rozvinula móda chození naboso. Ale ne jen venku, na pláži, na louce, ale i v městě, po špinavých ulicích, v metru. Ale aby byla paralela s bojem za „přirozenost“ úplná, musela by tady operovat skupina (politiků, náboženských představitelů ad.), kteří by chtěli „boty“ zakázat všem.

Pakliže jsme jako moderní evropská společnost dosáhli toho pokroku, že respektujeme lidská práva, ženskou autonomii a svobodu její volby a máme k dispozici antikoncepci, abychom předcházeli nechtěným těhotenstvím, a máme bezpečnou, legální a dostupnou interrupci, (když antikoncepce selže nebo se tak žena rozhodne), nenechme si tento civilizační pokrok, po němž zbytek světa touží, vzít.

Závěr

Lidská práva (sexuální a reprodukční) se těžko získávají, ale snadno ztrácí.

Mnoho zde bylo vybojováno, ale mnoho je zde nyní v sázce. Proto je třeba:

- bojovat za zachování plné dostupnosti celé šíře sexuálního a reprodukčního zdraví (včetně antikoncepce, interrupce, asistované reprodukce, prenatální diagnostiky, atd.)
- identifikovat a medializovat zpátečnické a totalitaristické pohnutky skupin a iniciativ schovávající tyto za líbivé proklamace o obhajobě „přirozenosti“ a postoje „pro-life“
- a tak pomáhat vytvářet svět svobody, tolerance a respektu k sobě navzájem, svět, ve kterém se lidé nebudou muset bát vyjádřit své odlišnosti, svět, ve kterém bude **volba na každém jednotlivci**

Děkuji za pozornost

V případě zájmu mne neváhejte kontaktovat:

jangregus@seznam.cz

Použitá literatura je dostupná na vyžádání u autora.